

## Beslisnota voor de Gemeenteraad

### Onderwerp: Verhoging toeristenbelasting

#### Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De tarieven toeristenbelasting gefaseerd te laten stijgen conform tabel 2.
2. Bij de vaststelling van de begroting 2024 afwegen of de voorgenomen verhoging naar € 2,- per overnachting acceptabel is.
3. Toeristenbelasting als algemeen dekkingsmiddel aan te blijven houden.

#### Aanleiding

Om meer opbrengsten te genereren hebben we bij de begroting 2020 de toeristenbelasting met ingang van 2021 verhoogd. Bij de begroting 2021 heeft de raad een amendement aangenomen om de belastingverhoging, vanwege de corona crisis, met een jaar uit te stellen en deze verhoging bij de Perspectiefnota in juli 2021 opnieuw te betrekken. Tijdens deze vergadering heeft de raad met een amendement besloten het reeds genomen besluit over de toeristenbelasting op te schorten totdat een nieuw besluit wordt genomen over de toeristenbelasting via een separate beslisnota. Deze nota ligt nu voor.

In oktober 2020 heeft de raad de nota *tabel 1: baten en lasten toerisme, recreatie en evenementen*.

toerisme aangenomen. Met deze nota heeft de raad de ambities, beleidsdoelen en bijbehorende uitvoeringsagenda vastgesteld. Met het vaststellen van deze nota is nogmaals bekrachtigd dat we geen directe link maken tussen de kosten voor toerisme en de opbrengsten middels de toeristenbelasting. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel.

De hiernaast opgenomen tabel uit de nota toerisme (pagina 51) laat zien dat we meer geld uitgeven aan toerisme, recreatie en evenementen, dan dat de toeristenbelasting oplevert. Ook met de beoogde verhoging geven we meer uit dan we ontvangen.

| PRODUCT            |                                         | BEDRAG UIT<br>(€ X 1.000) | BEDRAG IN<br>(€ X 1.000) |
|--------------------|-----------------------------------------|---------------------------|--------------------------|
| TOERISME           | TOERISTENBELASTING                      |                           | 53                       |
|                    | SUBSIDIE TVAN EN VVV WIJCHEN            | 63                        |                          |
|                    | TOERISME PROMOTIE & PRODUCTONTWIKKELING | 24                        |                          |
| TOTAAL TOERISME    |                                         | 87                        | 53                       |
| RECREATIE          | BEHEER EN ONDERHOUD FIETSROUTENETWERK   | 4                         |                          |
|                    | VOETVEREN                               | 17                        | 6                        |
|                    | RECREATIE ALGEMEEN                      | 4                         |                          |
| TOTAAL RECREATIE   |                                         | 25                        | 6                        |
| EVENEMENTEN        | VIERDAAGSE                              | 43                        |                          |
|                    | EVENEMENTEN                             | 47                        |                          |
|                    | ONDERSTEUNING FESTIVITEITEN             | 19                        |                          |
|                    | KERMIS                                  |                           | 122                      |
| TOTAAL EVENEMENTEN |                                         | 109                       | 122                      |
| ORGANISATIEKOSTEN  |                                         | 66                        |                          |
| TOTAAL T & R & E   |                                         | 287                       | 181                      |

#### Waar wordt de toeristenbelasting voor gebruikt?

De gemeente heft de toeristenbelasting om haar eigen inkomsten te vergroten. Het geld gebruiken we om voorzieningen binnen de gemeenten op een bepaald peil te brengen of te houden. Gemeenten hoeven het geld niet per se in te zetten voor voorzieningen die

direct aan het toerisme zijn te koppelen. De gemeenteraad kan hier echter wel voor kiezen.

We verwachten in de komende jaren meer investeringen te doen voor toerisme en recreatie bij de uitwerking van de Uitvoeringsagenda toerisme 2020-2030. We hebben al geïnvesteerd in een vitaliteitsmanager voor het recreatiepark Wighenerhorst. We gaan op korte termijn uitgaven doen voor de versterking van de dorpsmarketing en de ontwikkeling van het wandelroutenetwerk. Dit zijn investeringen waar onze ondernemers van verblijfsaccommodaties ook profijt van hebben.

#### *Juridische grondslag.*

Toeristenbelasting wordt geheven op basis van artikel 224 van de Gemeentewet. Belastbaar is het houden van verblijf tegen betaling binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens zijn ingeschreven. Het woord "verblijf" werd bewust gekozen in plaats van "nachtverblijf" om de mogelijkheid te bieden ook dagrecreatie onder de toeristenbelasting te laten vallen. Later is jurisprudentie ontstaan waaruit blijkt dat dagrecreatie niet onder de toeristenbelasting kan vallen, maar onder de zogenaamde gemakkelijkhedenretributie.

#### *Wie betaalt de toeristenbelasting?*

Toeristenbelasting is verschuldigd over zakelijke of privé overnachtingen van mensen buiten de gemeente die hiervoor een vergoeding betalen. De ondernemer die de overnachting mogelijk maakt, betaalt de belasting. Dit betekent dat ook toeristenbelasting mag worden geheven voor het verblijf van arbeidsmigranten op vakantieparken of voor zakelijke overnachtingen in een conferentiehotel. Degene die overnacht, betaalt de belasting aan de ondernemer die de overnachting verzorgt. Deze ondernemer draagt de belasting daarna af aan de gemeente.

#### *Wat valt er te kiezen bij het heffen van de toeristenbelasting?*

Gemeenteraden hebben veel vrijheid bij het bepalen van de tarieven voor de toeristenbelasting. In de verordening wordt vastgesteld volgens welk tariefstelsel de belasting verschuldigd is en welke basis voor de berekening wordt gebruikt. Grofweg zijn er drie manieren:

1. Een vast bedrag per overnachting
2. Een percentage van de overnachtingsprijs
3. Een classificatiesysteem met sterren.

Een vast bedrag per overnachting is gebruikelijk. Het tarief in Nederland varieert dan van 50 cent tot enkele euro's per overnachting. Andere vormen van tariefdifferentiatie komen ook regelmatig voor. De toeristenbelasting biedt wat dat betreft veel mogelijkheden voor een flexibele invulling.

#### *Toeristenbelasting in Nederland: zo is het geregeld.*

In 86% van de Nederlandse gemeenten wordt toeristenbelasting geïnd. Het gemiddelde tarief in 2021 bedraagt in deze gemeenten € 3,10 per nacht (bron Coelo Atlas 2021). Als we naar Gelderland kijken, dan zien we dat in 88% van de Gelderse gemeenten toeristenbelasting geïnd wordt. Het gemiddelde tarief bedraagt € 1,36. Vaak is dit een vast bedrag per persoon, per nacht. Omdat er geen vast tarief is in Nederland, verschilt de hoogte van de toeristenbelasting sterk per gemeente. Zo betalen toeristen in Amsterdam met gemiddeld €10,89 significant meer toeristenbelasting bovenop de hotelprijs. Veel gemeenten maken gebruik van forfaitaire bedragen. Een hotel of camping wordt dan bijvoorbeeld aangeslagen voor een van tevoren vastgesteld aantal overnachtingen. Is het werkelijke aantal lager, dan kan de eigenaar verzoeken conform het feitelijke overnachtingstarief te worden aangeslagen.

## Eerdere besluiten

| Datum       | Korte omschrijving eerder genomen besluit                    |
|-------------|--------------------------------------------------------------|
| 7-nov-2019  | 37431 Programmabegroting 2020                                |
| 29-okt-2020 | 49334 Toeristische visie Wijchen 2020-2030                   |
| 12-nov-2020 | 51968 Programmabegroting 2021                                |
| 12-nov-2020 | 20 51968 Amendement 02 K8W PvdA VVD CDA - Toeristenbelasting |
| 8-jul-2021  | 61958 Perspectiefnota 2021                                   |
| 8-jul-2021  | 21 61958 Amendement 01 K8W VVD PvdA D66 - Toeristenbelasting |

## Gewenst resultaat

Voor zowel de gemeente als de Wijchense ondernemers helderheid te verschaffen t.a.v. de hoogte van de toeristenbelasting.

## Argumenten

### 1.1 We houden in de begroting rekening met de extra inkomsten.

In de begroting houden we vanaf 2024 rekening met een stijging van de inkomsten uit toeristenbelasting van € 76k. Het niet doorvoeren van de beoogde verhoging leidt dan tot minder inkomsten van deze omvang. Het structureel perspectief laat geen ruimte om met minder inkomsten rekening te houden, volgens de in juli 2021 vastgestelde Perspectiefnota. Dat betekent een opgave richting de begroting.

### 1.2 De stijging van het tarief lijkt procentueel veel, maar valt nominaal gezien bescheiden uit.

In bijlage 3 maken we dat inzichtelijk met 2 rekenvoorbeelden.

### 1.3 We staan achter de bestaande tariefdifferentiatie.

De toeristenbelasting ten opzichte van de totale overnachtingsprijs is bij campings relatief gezien hoger dan bij hotels. Indien toeristenbelasting invloed zou hebben op de verblijfskeuze, dan zou dat het eerst verwacht kunnen worden bij de campings. Campings zitten in een ander segment dan hotels en B&B's. Daarnaast verblijft een consument op een camping mogelijk voor een aanzienlijk langere tijd dan in een hotel. Voor groepsaccommodaties zou een vergelijkbaar effect op de overnachtingsprijs kunnen ontstaan als bij campings. Maar een vergelijking van de tarieven in groepsaccommodaties ten opzichte van de hotels en B&B-accommodaties in de gemeente Wijchen wijst daar niet op. De belastingdruk op de prijs per persoon per nacht ligt nagenoeg gelijk. Een verklaring is dat de groepsaccommodaties in Wijchen in het hogere segment bevinden. Wij hebben geen groepsaccommodaties waar gasten op slaapzalen overnachten.

Een lager tarief voor campings vinden we daarom verdedigbaar.

### 2.1 Mogelijk maken vakantiegangers een andere afweging als de toeristenbelasting stijgt.

Om de tariefsverhoging geleidelijk toe te passen en te kunnen monitoren of dit effect heeft op het aantal overnachtingen, voeren we de beoogde verhoging in stappen door.

### 3.1 Toeristenbelasting als doelbelasting leidt tot hogere tariefstijging.

Zoals de tabel 1 in de aanleiding laat zien, zijn de uitgaven hoger dan de inkomsten. Wanneer gekozen wordt de toeristenbelasting als doelbelasting te laten fungeren, dan zullen de tarieven verder stijgen. Daarbij is het goed mogelijk dat de tarieven jaarlijks fluctueren, wanneer incidentele kosten zich voordoen bij bijvoorbeeld investeren op toerisme. Dat is voor ondernemers niet wenselijk.

**Tegenargumenten en risico's****1.1. Een verhoging van de hoogte van de toeristenbelasting kan nadelig zijn voor de Wijchense ondernemers**

Mensen die niet in de gemeente Wijchen wonen, maar hier (recreatief) overnachten betalen de toeristenbelasting aan de ondernemer en de ondernemer draagt dit af aan de gemeente. Daarmee is de toeristenbelasting voor de ondernemer neutraal. Mogelijk maken vakantiegangers een andere afweging als de toeristenbelasting stijgt. Om de tariefsverhoging geleidelijk toe te passen en te kunnen monitoren of dit effect heeft op het aantal overnachtingen, voeren we de beoogde verhoging in stappen door.

**Financiële gevolgen**

We voeren de verhoging van de toeristenbelasting gefaseerd door. Daarmee hebben we de kans om te monitoren in hoeverre een belastingverhoging effect heeft op het gebruik van recreatieve overnachtingen. Vervolgens kunnen we op basis daarvan in 2023 afwegen of de voorgenomen verhoging naar € 2,- per overnachting acceptabel is.

In onderstaande tabel treft u de gefaseerde verhoging van de toeristenbelasting aan. In de begroting 2020 is besloten de toeristenbelasting te verhogen met ingang van 2021. Dit zou leiden tot een stijging van de opbrengsten van € 76k vanaf 2024.

*Tabel 2: Tarieven toeristenbelasting.*

| x € 1,-                                                 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 |
|---------------------------------------------------------|------|------|------|------|------|
| Tarief per overnachting                                 | 0,75 | 1,50 | 1,50 | 2,00 | 2,00 |
| Tarief per overnachting op campings / vaste standplaats | 0,45 | 0,75 | 0,75 | 1,00 | 1,00 |

In bijlage 1 treft u een uitsplitsing van de opbrengst per type accommodatie aan en in bijlage 2 een vergelijk met de tarieven in de regio.

**Communicatie**

We brengen de betrokken ondernemers op de hoogte van dit besluit.

**Inwonersparticipatie**

N.v.t.

**Uitvoering of Vervolgstappen**

Het besluit nemen we mee in de Begroting 2022. Vervolgens werken we dit besluit uit in de verordening toeristenbelasting 2022, die in december door de raad wordt vastgesteld.

**Geheimhouding:**

Niet van toepassing.

Openbaar

Zaaknummer: 65750

## Bijlage 1

De opbrengst toeristenbelasting in 2019 is opgebouwd conform tabel 3. 2020 is een ongewoon jaar vanwege corona, vandaar dat we hier 2019 als referentie gebruiken.

*Tabel 3: opbrengst toeristenbelasting 2019*

| Type verblijf               | Aantal overnachtingen | Toeristenbelasting |
|-----------------------------|-----------------------|--------------------|
| Arbeidsmigranten            | 1.260                 | € 945              |
| B&B                         | 2.459                 | € 1.844            |
| Forfait vaste standplaatsen | 20.856                | € 9.385            |
| Groepsaccommodatie          | 1.259                 | € 944              |
| Hotel                       | 10.835                | € 8.126            |
| Kamperen                    | 43.777                | € 19.700           |
| Pension                     | 172                   | € 129              |
| Recreatiewoning             | 10.205                | € 7.654            |
| Scouting                    | 157                   | € 118              |
| Vakantiewoning              | 14.503                | € 10.877           |
| <b>Eindtotaal</b>           | <b>105.483</b>        | <b>€ 59.722</b>    |

**Bijlage 2. Vergelijkend overzicht van de tarieven toeristenbelasting***Tabel 4: regionaal vergelijk tarieven 2021.*

| <b>Gemeente</b>    | <b>Algemeen (Hotel, pension, B&amp;B)</b> | <b>Camping</b> |
|--------------------|-------------------------------------------|----------------|
| Berg en Dal:       | € 1,56                                    | € 0,98         |
| Beuningen:         | € 1,61                                    | € 1,61         |
| Druten:            | € 0                                       | € 0            |
| Heumen:            | € 0                                       | € 0            |
| Nijmegen:          | € 2,92                                    | € 0,76         |
| West Maas en Waal: | € 1,20                                    | € 1,20         |
| Wijchen            | € 0,75                                    | € 0,45         |

*Tabel 5: Verloop Toeristenbelastingtarieven Gelderland 2019-2020.*

| <b>Gelderland</b> | <b>2019</b> | <b>2020</b> |
|-------------------|-------------|-------------|
| Aalten            | 1,05        | 1,25        |
| Apeldoorn         | 2,38-0,52   | 2,54-0,56   |
| Arnhem            | 2,00-0,75   | 2,00-0,75   |
| Barneveld         | 0,92        | 0,93        |
| Berg en Dal       | 0,78-0,49   | 1,17-0,74   |
| Berkelland        | 1,25        | 1,25        |
| Beuningen         | 1,57        | 1,59        |
| Bronckhorst       | 1,54-0,57   | 1,25-0,75   |
| Brummen           | 1,37        | 1,75        |
| Buren             | 1,24        | 1,25        |
| Culemborg         | 0,75        | 0,75        |
| Doesburg          | 1,30        | 1,50        |
| Doetinchem        | -           | -           |
| Druten            | -           | -           |
| Duiven            | 1,90-1,10   | 1,95-1,10   |
| Ede               | 1,50-1,13   | 1,53-1,15   |
| Elburg            | 1,15        | 1,50        |
| Epe               | 1,00        | 1,00        |
| Ermelo            | 1,00        | 1,50        |
| Harderwijk        | 0,87        | 1,50        |
| Hatterij          | 1,32        | 1,50        |
| Heerde            | 1,10        | 1,25        |
| Heumen            | -           | -           |
| Lingewaard        | 1,00        | 1,00        |
| Lochem            | 2,45-0,90   | 2,50-0,95   |
| Maasdriel         | 1,39        | 1,42        |
| Montferland       | 1,25        | 1,25        |
| Neder-Betuwe      | 1,19        | 1,21        |
| Nijkerk           | 1,64-0,93   | 1,67-0,95   |
| Nijmegen          | 2,31-0,61   | 2,86-0,75   |
| Nunspeet          | 1,10        | 1,10        |

| <b>Gelderland</b> | <b>2019</b> | <b>2020</b> |
|-------------------|-------------|-------------|
| Oldebroek         | 1,13        | 1,50        |
| Oost Gelre        | 1,27        | 1,30        |
| Oude IJsselstreek | 1,27        | 1,30        |
| Overbetuwe        | -           | -           |
| Putten            | 1,11        | 1,75-1,25   |
| Renkum            | 2,05-1,15   | 2,10-1,15   |
| Rheden            | 1,17        | 2,00        |
| Rozendaal         | -           | -           |
| Scherpenzeel      | 1,21        | 1,23        |
| Tiel              | 1,50-1,00   | 1,50-1,00   |
| Voorst            | 1,86-0,89   | 1,89-0,90   |
| Wageningen        | 1,36        | 1,80        |
| Westbetuwe        | 1,05        | 1,05        |
| West Maas en Waal | 1,00        | 1,00        |
| Westervoort       | -           | -           |
| Wijchen           | 0,75-0,45   | 0,75-0,45   |
| Winterswijk       | 1,75-1,20   | 1,75-1,20   |
| Zaltbommel        | 2,97-0,76   | 2,75-0,80   |
| Zevenaar          | 1,05        | 1,05        |
| Zutphen           | 1,60        | 2,50        |
|                   |             |             |
| Gemiddeld         | 1,22        | 1,36        |

Drukfouten en wijzigingen voorbehouden. Daar waar twee tarieven vermeld staan, is het lagere tarief in de meeste gevallen een uitzondering voor campingovernachtingen.

Gemeenten met toeristenbelasting in Gelderland: 45 gemeenten (van de 51 gemeenten)

Gemeenten met 1 tarief: 29 gemeenten

Gemeenten met gedifferentieerd tarief: 16 gemeenten

Het gemiddelde tarief in Nederland over de gemeenten die toeristenbelasting heffen bedraagt € 3,10 per persoon per nacht (bron Coelo Atlas 2021). Omdat er geen vast tarief is in Nederland, verschilt de hoogte van de toeristenbelasting sterk per gemeente. Zo betalen toeristen in Amsterdam met gemiddeld €10,89 significant meer toeristenbelasting bovenop de hotelprijs. Tariefdifferentiatie wordt verschillend toegepast. Zoals in bovenstaande tabel valt af te lezen wordt er regelmatig een afwijkend tarief voor campings toegepast. Maar ook voor groepsaccommodaties en bepaalde groepen gebruikers wordt differentiatie toegepast. In een aantal steden wordt ook naar het aantal sterren van de hotels gekeken, als basis voor het toe te passen tarief.

### **Bijlage 3. Twee rekenvoorbeelden van effect op de prijs bij verhoging toeristenbelasting**

Voor campings gaat het tarief van € 0,45 naar € 1,00 p.p.p.n. Dit is een stijging van € 0,55. Oftewel 122%. Procentueel een flinke stijging. Maar nominaal valt het wel mee.

#### Rekenvoorbeeld 1

Op een camping in de gemeente Wijchen kamperen 2 personen met caravan een week in het hoogseizoen nu voor € 159,50 excl. toeristenbelasting. Inclusief toeristenbelasting à € 6,30 ( $2 * 7 * 0,45$ ) kost het verblijf € 165,80. Als we het tarief van de toeristenbelasting verhogen tot € 1,-- p.p.p.n. wordt de totale prijs € 173,50. We verwachten niet dat campinggasten hierdoor worden afgeschrikt.

Voor overige accommodaties gaat het tarief van € 0,75 naar € 2,00 p.p.p.n. Dit is een stijging van € 1,25. Oftewel 166%. Ook hier valt de stijging mee in vergelijking tot de totale som.

#### Rekenvoorbeeld 2

Via booking.com kost een hotelkamer in de gemeente Wijchen voor 2 personen voor een lang weekend in oktober (3 nachten) € 336, excl. toeristenbelasting, inclusief ontbijt en toeslagen. Inclusief toeristenbelasting à € 4,50 ( $2 * 3 * 0,75$ ) kost het verblijf € 340,50. Als we het tarief van de toeristenbelasting verhogen tot 2,-- p.p.p.n. wordt de totale prijs € 347,50. Ook hiervan denken we niet dat gasten daardoor niet gaan boeken.

*Overigens is het ons opgevallen dat de hoogte van de toeristenbelasting op de website voor deze verblijfsaccommodaties hoger is dan het werkelijke tarief!*

### **Druk van de toeristenbelasting op de totale prijs per persoon per nacht. Uitgesplitst voor hotel, B&B en groepsaccommodatie.**

*Tabel 6: Prijzen op basis van informatie op de website van de aanbieder*

| Accommodatie                | Tarief p.p.p.n. exclusief Toeristenbelasting<br><br>Prijspeil Oktober 2021<br><br>* o.b.v. 10 personen midweek of lang weekend. | Aandeel toeristenbelasting in het tarief bij € 2 euro pppn |
|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| Hotel Hoogeerd              | 48,00                                                                                                                           | 4,0%                                                       |
| Hotel Umberto               | 43,50                                                                                                                           | 4,4%                                                       |
| Groepsacc Bij de 3 Linden   | 56,63*                                                                                                                          | 3,4%                                                       |
| Groepsacc De Puitenburgh    | 35,50*                                                                                                                          | 5,3%                                                       |
| Groepsacc Kuyperke          | 63,66*                                                                                                                          | 3,0%                                                       |
| Groepsacc Heerlijkheid Leur | 35,75*                                                                                                                          | 5,3%                                                       |
| Groepsacc Heerlijkheid Leur | 38,25*                                                                                                                          | 5,0%                                                       |
| B&B Onder de Linden         | 50,00                                                                                                                           | 3,8%                                                       |
| B&B De Donk                 | 44,00                                                                                                                           | 4,3%                                                       |
| B&B Hebkesberg              | 37,50                                                                                                                           | 5,1%                                                       |
| B&B Holtsehoek              | 34,25                                                                                                                           | 5,5%                                                       |
| B&B de Terp                 | 48,00                                                                                                                           | 4,0%                                                       |